

København den 10. Juli 2008

Radio- og tv-nævnets udtalelse om DRs public service-redegørelse for 2007

DR har den 27. april 2008 indsendt sin redegørelse for opfyldelse af public service kontrakten i 2007 til Radio- og tv-nævnet. Nævnet afgiver hermed i henhold til radio- og fjernsynslovens § 40, stk. 2, sin udtalelse herom.

1. Lovgrundlag og baggrund

Ifølge radio- og fjernsynslovens § 40, stk. 2, skal Radio- og tv-nævnet afgive en udtalelse, om hvorvidt DRs redegørelse opfylder den public service-kontrakt, som DR har indgået med Kulturministeriet vedrørende perioden 2007-2010.

2. DRs public service-kontrakt

Public service-kontrakten mellem DR og Kulturministeriet har virkning fra den 1. januar 2007 til 31. december 2010, og 2007 er således det første år med den nye kontrakt. Kontrakten er på en del punkter mere detaljeret end den tidligere og nye områder er kommet til. Derfor gives der i nærværende udtalelse ikke et resumé, men der citeres fra kontrakten, jf. nedenfor.

Af kontraktens punkt 15 fremgår, at DR hvert år skal udarbejde en redegørelse for, hvordan public service-forpligtelserne er blevet opfyldt i det forudgående kalenderår. Denne redegørelse skal senest den 1. maj indsendes til Radio og tv-nævnet med henblik på Nævnets vurdering.

”Redegørelsen skal fyldestgørende og retvisende redegøre for, hvordan kontrakten er opfyldt eller forsøgt opfyldt, samt overordnet redegøre for, hvilke ressourcer der er medgået til opfyldelsen af forpligtelserne. Hvis det ikke har været muligt at opfylde en forpligtelse, skal der redegøres for baggrunden herfor, og for hvordan forpligtelsen fremover kan opfyldes.

MEDIESEKRETARIATET

VOGNMAGERGADE 10, 1.
1120 KØBENHAVN K
TELEFON 33 18 68 68
FAX 33 18 68 69
rtv@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Følgende oplysninger skal fremgå af redegørelsen:

1. Omfanget af nyhedsprogrammer i tv og nyheder på fremmedsprog.
2. Omfanget af dansksprogede programmer i tv.
3. Omfanget af nyproduceret dansk dramatik i tv og radio.
4. Omfanget og karakteren af dansk musik på de forskellige platforme, særlige aktiviteter til fremme af dansk musik og danske musiktalenter, DRs egen musikvirksomhed i form af ensembler, koncerter, events mv. samt omfanget af tvprogrammer om dansk musik.
5. Omfanget af indsatsen på kulturområdet, herunder omfanget af radio- og tvprogrammer om dansk kultur.
6. Omfanget af radio- og tv-programmer om de mindre idrætsgrene i Danmark.
7. Udlægning af produktion og produktionsfaciliteter til uafhængige producenter i tv og radio samt på andre platforme (opgjort ved omkostningerne forbundet hermed).
8. En redegørelse for engagementet i dansk filmproduktion,
9. DRs andel af europæiske tv-programmer og andel af europæiske programmer fra uafhængige producenter (opgjort i timer og pct. andel).
10. Omfanget af programvirksomheden og tjenester rettet mod børn og unge i radio og tv m.v. samt beskrivelse af hvilke aktiviteter, der har fundet sted med henblik på styrkelse af DRs virksomhed i forhold til børn og unge.
11. DRs brug af tekstning, tegnsprogstolkning eller andre teknologiske metoder til at styrke handicappedes adgang til tv-programmerne.
12. Omfanget af indsatsen på undervisningsområdet.
13. Det samlede omfang af genudsendelser af programmer i radio og tv fordelt på de forskellige programkategorier.
14. Omfanget af den regionale radioprogramvirksomhed.
15. Fordelingen af forskellige programtyper på sendefloden (note: for tv kl. 17-24) og på kanalerne, hvordan disse programudbud er blevet brugt af seere og lyttere, og hvordan publikum har vurderet programmerne.
16. Beskrivelse af public service on-line-virksomhedens indhold.
17. Redegørelse for foretagne værditests af nye tjenester og resultatet heraf,
18. Redegørelse for DRs dialog med befolkningen, herunder særlig lytter- og seerorganisationerne, og de organisatoriske rammer for denne dialog.

DR skal herudover redegøre for opfyldelsen af øvrige public service-forpligtelser i kontrakten, såfremt Radio- og tv-nævnet fremsætter anmodning herom".

Digitalt TV

Kontraktens punkt 10 om Jordbaseret digitalt tv fastlægger DRs opgaver i relation til den digitale programvirksomhed. Emnet er ikke omfattet af de 18 obligatoriske rapporteringer, men Nævnet har anmodet DR om en status, og DR har hertil anført bl.a.:

"DR redegør i det følgende for opfyldelsen af public service-kontraktens punkt 10 vedrørende forpligtelserne i forbindelse med DTT:

DR skal i relation til den digitale programvirksomhed i gradvist stigende omfang producere og udsende programmerne på DR1 og DR2 i bredskærmsformat (16:9)¹

DR producerer og udsender i stigende omfang programmer i 16:9 til både DR1 og DR2. I dag produceres al nyproduktion fra DR Byen i 16:9, herunder alle DRs nyhedsproduktioner.

DR skal i relation til den digitale programvirksomhed indgå aftale med TV 2/DANMARK A/S og de regionale TV 2-virksomheder om udvikling, produktion og udsendelse af en simpel, fælles elektronisk programguide (EPG), der som minimum dækker udsendelsesvirksomheden på MUX 1. Åbningsbilledet i programguiden må ikke indeholde reklamer.

DR har indgået aftale med TV 2/ DANMARK A/S og de regionale TV2-virksomheder om en fælles EPG. Tjenesten er allerede fuldt integreret på DTT platformen. Herudover er der skabt yderligere tilgængelighed til en Master EPG for eksterne distributører.

DR skal i relation til den digitale programvirksomhed løbende udvikle og i MUX 1 udsende digitale tekst-tv-tjenester enten alene eller i samarbejde med TV 2 /DANMARK A/S og de regionale TV 2-virksomheder efter nærmere aftale mellem parterne

¹ Dette afsnit er ligesom de følgende kursiverede afsnit direkte citater fra kontrakten

DR udsender samme tekst-tv-tjenester i MUX1 som på det analoge net. Derudover sender DR tjenesten DR extra som digital tjeneste via MHP.

DR skal i relation til den digitale programvirksomhed afsætte ressourcer til løbende udvikling og afprøvning af øvrige nye digitale tjenester i nær tilknytning til programvirksomheden. Udviklingsarbejdet kan foregå i samarbejde med TV 2/DANMARK A/S og de regionale TV 2-virksomheder efter nærmere aftale mellem parterne.

DR arbejder på at udvikle en digital erstatning for PDC funktionen, der kan styre de nye digitale optagere.

Derudover er DR ved at udvikle nye DVB undertekster, der kan slås til og fra af brugeren. Samtidigt integrerer DR en overbygning til DVB tekstning, med undertekster til hørehæmmede. Tjenesten forventes at kunne tilbydes danskerne fra udgangen af 2008.

DR skal i relation til den digitale programvirksomhed inden for den givne kapacitet – og med opretholdelse af en tilfredsstillende billedkvalitet for DR1 og DR2 - udsende sådanne nye, digitale tjenester i gradvis stigende omfang. DR er ikke forpligtet til at udsende nye digitale tjenester, der baserer sig på interaktivitet ved anvendelse af en returkanal.

DR udsender i dag DR extra som digital tjeneste, via MHP, en EPG fælles med TV2. DR er ved at udvikle:

- En digital erstatning for PDC-funktionen
- DVB undertekster og overbygning til denne med undertekster til hørehæmmede
- Det forventes at det tværnationale konsortium DTV4ALL vil resultere i yderligere digitale tjenester.”

Nævnet har ingen bemærkninger til status over udviklingen af de digitale tjenester, men kommenterer døvetolkningen under punkt 5.1.11.

3. DRs redegørelse.

Redegørelse for 2007 foreligger selvstændigt, men er også udgivet som del af DRs årsrapport 2007, s. 102-153 Det betyder bl.a. at de indledende afsnit med forord af bestyrelse og direktion samt status over de væsentligste nyheder og resultater i 2007 inden for henholdsvis tv, radio og internet, er selvstændige afsnit i årsrapporten og ikke er specifikt knyttet til public service-redegørelsen.

DR har strammet redegørelsens form, så den mere detaljeret følger kontraktens 18 obligatoriske rapporteringspunkter og den mere detaljerede kontrakt fører til, at redegørelsen nu er ca. 50 sider.

Redegørelsen er disponeret i syv kapitler: 1) En omtale af public service-kontraktens krav samt P 2 koncessionen, 2) DRs programudbud med overordnet omtale af tv- og radio-kanalerne, 3) et længere afsnit med gennemgang af kontraktens gamle og nye særlige public service-fokusområder, herunder on-line og nye medier, 4) danskernes forbrug af DRs programmer og tjenester, særligt i aldersgrupper, 5) danskernes kvalitetsvurderinger af DR, 6) DRs dialog med seere, lyttere og brugere, og 7) oplysninger om program- og udsendelsesomkostninger.

4. Radio- og tv-nævnets generelle kommentarer til DRs redegørelse

Generelt har Nævnet i sin vurdering af redegørelsen lagt vægt på:

1. Om de specifikke minimumskrav i kontraktens punkt 15 er opfyldt. Dvs. om taloplysninger og tabeller mv. er tilstrækkelig detaljerede, og om brug af begreber og kategorier svarer til gængse mediefaglige standarder.
2. Om der er overvejelser om kvalitet på de punkter, hvor kontrakterne nævner dette. F.eks. omkring børneprogrammer.
3. Selve resultaterne. Dvs. om redegørelsen fyldestgørende og retvisende redegør for, hvordan kontrakten er opfyldt eller forsøgt opfyldt, og om der - hvis det ikke har været muligt at opfylde en forpligtelse - er redegjort for baggrunden herfor, og for hvorledes forpligtelsen fremover kan opfyldes. jf. indledningen til kontraktens punkt 15.
4. Om der er kommentarer og overvejelser vedrørende andre dele af kontrakten, f.eks. om aktiv sprogpolitik, integration, mangfoldighed af kultur, livsopfattelser og levevilkår, koordineringen med TV 2 om dansk tv-dramatik, beskyttelse af børn og unge, bl.a. med

hensyn til sendetidspunkter.

5. Radio- og tv-nævnets kommentarer til de enkelte dele af redegørelsen

Indledningsvis belyses DR TVs samlede sendetid (tabel 1 og 3A/3B). Det fremgår, at sendetiden er opretholdt med godt 11.000 timer i 2007. Selvom der ikke er formuleret krav i så henseende, er det bemærkelsesværdigt, at sendetiden består af lidt flere genudsendelser i 2007 (55 %) end i 2006 (53 %), og at den udenlandske fiktion udgør en højere del i 2007 (30 %) end i 2006 (25 %). Flere genudsendelser og udenlandske serier er to klassiske sparetiltag for en tv-station, ligesom det nedenfor konstateres, at programudgifter til danske film er udskudt til senere i kontraktperioden. Med hensyn til nye kanaler bemærkes, at nyhedskanalen DR Update, der skulle åbne i løbet af kontraktperioden, allerede kom til i 2007, endda tillige på såvel nettet som DTT. Heroverfor konstateres indskrænkninger på DAB bl.a. ved lukningen af DR Litteratur. Besparelserne skal ses på baggrund af, at DR i april 2007 vedtog handlingsplanen, der skærer 187,5 mio. kr. årligt af programudgifterne. Virkningerne af spareplanen slår iflg. DR's oplysninger først fuldt igennem i 2008.

5.1 Kommentarer ad krav, jf. kontraktens punkt 15

I det følgende gennemgår Nævnet, hvorledes de enkelte rapporteringspunkter, jf. kontraktens punkt 15, er omtalt i DRs redegørelse, og afgiver sine bemærkninger hertil. Nævnets bemærkninger er foretaget på baggrund af en vurdering set i forhold til de ovennævnte fire vurderingskriterier for opfyldelse af kontraktens krav. Af overskuelighedsgrunde følges dispositionen i DR's redegørelse, snarere end kravenes rækkefølge i kontrakten, som gengivet ovenfor i afsnit 2. I den følgende gennemgang behandles også særlige emner, som Nævnet har bedt DR uddybe, enten fordi Nævnet har fundet mangler i redegørelsen eller fordi Nævnet har ønsket et emne nøjere belyst.

5.1.1 Fordelingen af programtyperne på sendeflader og på kanalerne, førstegang og genudsendelser (Krav 13 og 15)

Tabel 3A i DR's redegørelse oplyser som krævet om DR TVs førstegangsendelser på programtyper og kanaler og Tabel 3B for genudsendelserne.

Oversigt over fordelingen indenfor aftensendefloden kl. 17-24, jf. note 14, er fremsendt efter anmodning og viser følgende:

17-24 fladen på DR1 og DR2 fordelt på programtyper og sendestatus

Sendetimer	2006			2007		
	DR1	DR2	DR TV	DR1	DR2	DR TV
1. gangsendelser						
Almene Nyheder	298	264	563	287	261	548
Sportsnyheder	39	0	39	43	0	43
Aktualitet & Debat	215	126	341	332	100	432
Oplysning & Kultur	286	561	847	272	584	856
Musik	17	27	44	19	18	37
Underholdning	83	21	105	90	10	100
Dansk Dramatik & Fiktion	67	33	100	59	49	108
Udenlandsk Dramatik & Fiktion	431	231	663	398	398	796
Undervisning	1	24	25	1	31	32
Sport	164	43	207	58	29	87
Præsentation	97	63	160	92	56	147
1. gangsendelser, i alt	1699	1394	3093	1650	1535	3185
Genudsendelser						
Almene Nyheder	0	0	0	0	0	0
Aktualitet & Debat	20	47	67	26	59	85
Oplysning & Kultur	143	482	625	152	539	691
Musik	10	4	14	18	9	27
Underholdning	87	38	125	33	1	34
Dansk Dramatik & Fiktion	152	50	202	152	34	186
Udenlandsk Dramatik & Fiktion	431	521	951	487	337	824
Undervisning	2	7	8	4	14	17
Sport	0	0	0	6	2	8
Præsentation	2	2	4	3	2	5
Genudsendelser, i alt	846	1151	1996	880	997	1877
Programsendetid 17-24	2545	2545	5089	2530	2532	5062

Andelen af førstegangsendelser er højere (63 %) i aftensendetiden end i hele døgnet (55 %). Det skyldes bl.a. at programtyper som nyheder og aktualitet/debat, som fylder relativt meget om aftenen, næsten ikke genudsendes. Den højeste genudsendelsesandel om aftenen findes for dansk dramatik, som er meget efterspurgt, men kostbart, hvorfor genudsendelserne forekommer velbegrundede.

De fleste af TVs programtyper behandles nærmere i senere afsnit, hvorfor Nævnet for nærværende alene bemærker, at der gives nyttige forklaringer og eksempler på programtyperne og ændringerne i deres sendetidsandel.

Når tabellen f.eks. viser et fald i Aktualitet og debat på DR 2, betragtes det som tilfredsstillende at få beskrevet, at folketingsvalget i november standse transmissionerne fra tinget. Ligeledes forklares et stort fald i døgnets nyhedssendetimer med lukning af nyhedsfladen 'DR Morgen', som afløstes af mange timers genudsendt, udenlandsk fiktion til børn. Det bidrager også til at forstå den overordnede vækst i genudsendelserne af udenlandsk fiktion, der blev fremhævet indledningsvist.

Radioens kanalers profiler belyses hver for sig. P 1 (Tabel 4) viser en uændret fordeling af sine programtyper, hvor forskellige fagmagasiner udgør fire ud af ti timer. Kategoriernes rummelighed kan dog måske være et problem; f.eks. dækker 'dokumentar/feature' 9 % af sendetiden på P 1 både i 2006 og 2007.

P 2, som DR har på en særlig tilladelse fra Radio- og tv-nævnet indtil 31.3.2009, har opretholdt sin stoffordeling (Tabel 5) som fastlagt gennem ansøgningen. Den omlægning af sendefladerne, som omtales fra 2008 er rigtignok sket i dialog med Nævnet, dog kun i den forstand, at Nævnet tog orienteringen til efterretning, idet ændringen ikke rokkede ved stoffordelingen, og derfor ikke krævede Nævnets godkendelse. Der redegøres også som krævet for P 2s økonomi, og med 51,2 mio. kr. i udgifter ligger P 2 lidt under P 1s og over P 3s udgifter.

Radio- og tv-nævnet kan hermed godkende redegørelsen for P 2.

P 3 (Tabel 6) har også stort set uændret programtype-profil. Der gøres særligt opmærksom på kanalens betydning for ny dansk musik, for satiren og for sporten. Desuden nævnes, at nyhedsformidlingen i stigende grad sker indenfor magasinprogrammerne og ikke kun i de 5 % af sendetiden, der er nyheder.

Endelig er P 4 (Tabel 7) også uændret i sin profil, og kanalen er med sine 11 regionale redaktioner, nyheder, service, magasiner og musikalsk underholdning Danmarks mest aflyttede radiokanal, noget man sjældent er opmærksom på i mediedebatten.

Da redegørelsen ikke indeholder noget om genudsendelsesmønstrene på radio, har Nævnet bedt DR supplere. DR har svaret bl.a.:

”DR kan redegøre for de generelle kriterier for anvendelse af genudsendelser på FM-radiokanalerne. For de to talebårne kanaler, P1 og P2, gælder det således, at de genudsender fagmagasiner, kulturprogrammer og andre vidensbaserede udsendelser. Derimod genudsender de to aktualitets- og musikbårne kanaler, P3 og P4, meget få timer i døgnet.

P1 genudsender langt størstedelen af kanalens programmer. Genudsendelsen sker ud fra et princip om, at kanalen over en uge lyttes af 18% af danskerne, mens kun 11% lytter med dagligt (helårstal 2007). En stor del af lytterne her dermed ikke mulighed for at lytte med hver dag og på alle tider af døgnet, hvorfor programmerne genudsendes ud fra et ønske om at tilgodese flest mulige lytteres behov.

Hovedprincippet er, at hverdagsmorgener og -formiddage altid er førstegangssendinger, ligesom hverdagsbåndet fra 17:10 - 19:30 er førstegangssendinger. Uden for disse tidspunkter sendes i dagstimerne en kombination af nyproduktioner og genudsendelser fra samme uge. Fra 19:30 sendes primært genudsendelser, kombineret med nyproducerede Radioavisser.

P2 genudsender primært kulturprogrammer, lige som enkelte koncerttransmissioner genudsendes.

P3 genudsender stort set ikke, hvilket primært skyldes, at de fleste udsendelser er live og værtsbårne. Undtagelsen er enkelte forproducerede programmer, der af og til genudsendes ved sygdom eller bemandingsproblemer i forbindelse med ferie eller helligdage.

P4 genudsender også kun i meget begrænset omfang. På hverdage udgør genudsendelsen ca. 2 timer dagligt mandag til torsdag, hvor eftermiddagsprogrammet Brødrene genudsendes aften. Fredag til søndag genudsendes Eldorado om natten.”

Kontrakten stiller ikke krav til bestemte kanalprofiler eller genudsendelsesmønstre for DR Radio (bortset fra den særlige tilladelse til P 2).

Nævnet har ingen bemærkninger til redegørelserne for radiokanalerne profiler eller genudsendelsesmønstre.

5.1.2 Nyheder på tv og nyheder på fremmedsprog (Krav 1)

Public service-kontraktens krav til nyheder på tv er, at DR årligt skal sende minimum 560 timers nyhedsprogrammer mellem kl. 17 og kl. 24. Som det fremgår af Tabel 3A, har DR TV i 2007 i denne aftenflade sendt 591 timers nyheder (inkl. 43 timers sportsnyheder, hvilket ikke ses i tabellen), og DR lever således op til public service-kontraktens time-krav vedr. tv-nyheder.

Som nævnt ovenfor skal DR lancere en nyhedskanal på nettet i kontraktperioden, og det blev allerede opfyldt i 2007 med DR Update.

Det er et nyt krav i kontrakten, at DR skal levere nyheder til indvandrere og flygtninge:

“DR skal levere nyheder – med udgangspunkt i det danske nyhedsbillede – på de mest udbredte sprog, der anvendes af herboende indvandrere og flygtninge, såsom engelsk, arabisk, somalisk, urdu, tyrkisk og sydslavisk, i mindst samme omfang som i 2005 på DAB, tekst-tv og internettet m.v.”

Det fremgår s. 18, at DR undersøger mulighederne for at opfylde dette krav og regner med at opfylde det i løbet af 2009.

Nævnet bemærker hertil, at det ikke fremgår af kontrakten, at pligten til at levere fremmedsprogede nyheder først indtræder i løbet af kontraktperioden, sådan som det i øvrigt forekommer for andre opgaver, f.eks. DR Update. Når der i kravet henvises til 2005 som basisår, må det tværtimod antages, at opgaven burde være løst fra kontraktperiodens start i 2007.

Efter Nævnets vurdering er kontrakten ikke opfyldt, når de fremmedsprogede lyttere skal vente til 2009 med at få det danske nyhedsbillede præsenteret på deres egne sprog. Nævnet henviser i den forbindelse yderligere til, at “DR skal medvirke til at fremme integration” som et af DR’s overordnede public service formål.

5.1.3 Danske programmer (Krav 2)

Kontrakten siger, “DR skal lægge vægt på tv-programmer med dansk eller andet nordisk sprog som originalsprog”, og det kræves, at DR rapporterer omfanget af dansksprogede programmer, men der er ikke sat et kvantita-

tivt mål op. DR har selv formuleret, at størstedelen af tv-programmerne skal være af dansk oprindelse.

I 2007 var 64 % af førstegangssendelserne danske, og det er et fald fra 70 % i 2006. Forklaringerne er igen nedlæggelsen af morgennyhedsfladen, de aflyste folketingsstransmissioner og de mange VM fodbold transmissioner året før med dansk kommentator.

Nævnet har ingen bemærkninger til omfanget af danske programmer.

5.1.4 Dansk dramatik i tv og radio (Krav 3)

Af den nye kontrakt fremgår: "DR skal i kontraktperioden på de eksisterende tv- og radio-kanaler øge det tidsmæssige omfang af nyproduceret dansk dramatik med 10 % (i gennemsnit over kontraktperioden) i forhold til det gennemsnitlige omfang de seneste 4 år. DR skal endvidere styrke indsatsen inden for børnedramatik."

Af redegørelsen s. 21 fremgår det (tabel 11), at DR TV i 2007 har sendt i alt 34 timers førstegangstimer nyproduceret dansk dramatik i primetime. I tallet er imidlertid inkluderet de to familieserier 'Dannie' og 'Max' med fem timer. Eftersom DR henviser til disse to serier som "indsatsen indenfor børnedramatikken", der *endvidere* skal styrkes, kan de to serier ikke medregnes ved opfyldelsen af hovedkravet om de 10 pct. forøgelse af den danske dramatik, der må forstås som voksendramatik.

Efter Nævnets fortolkning sendte DR således ikke 34 timer, men 29 timer nyproduceret dramatik til voksne. Det er en rigelig opfyldelse af det nye krav om 21 timer (19 timer + 10 %) primetimedramatik om året. Det lover godt for den samlede opfyldelse i hele kontraktperioden.

Også for radioens vedkommende er kontraktens krav, at der skal sendes 10 pct. mere nyproduceret dansk dramatik end det gennemsnitlige omfang i perioden 2003-2006, som var 28 timer.

Af redegørelsens tabel 12 fremgår, at der kun blev sendt 27 timer, hvilket er 1 time mindre end året før og klart under det nye måltal på 30 timer 48 minutter. DR lover at sende flere timer de kommende år.

Nævnet beklager, at DR starter perioden med en nedskæring i radiodramatikken, når der er krævet vækst for hele perioden som gennemsnit.

5.1.5 Omfanget og karakteren af dansk musik (krav 4)

Den nye kontrakt er mere detaljeret i sine krav vedr. dansk musik, og der er indført definitioner af de begreber, som tidligere har været omstridte:

“DR skal lægge vægt på sin rolle som en væsentlig formidler og producent af dansk musik (note 4: Dansk musik er defineret som al dansk komponeret musik, uanset af hvem og hvor den spilles, samt al musik spillet af danskere eller ensembler, hvor danske musikere indgår som en bærende kraft). Dansk musik skal således gives en central placering i DRs radiokanaler, som udover at spille og præsentere både traditionel og ny dansk musik, herunder kompositionsmusik, også skal deltage aktivt i det levende musikliv gennem bestillingsopgaver, konkurrencer, DR-koncerter osv. DR skal fastholde det tidsmæssige omfang i 2006 af udsendelsen af dansk musik på radio. Samtidig skal musikken stilles til rådighed på egnede platforme som web, mobil, podcasting etc. DR skal mærkbart øge omfanget af tv-programmer om dansk musik (note 5: Ved “programmer om dansk musik” forstås programmer, der indeholder optræden af danske musikere, musik af danske komponister, eller programmer der journalistisk behandler den danske musikscene”). Kursivering tilføjet her.

Med hensyn til radio fremgår af tabel 14, at andelen af dansk musik (fra CD/plader) på P2 i 2007 er faldet fra 21 til 20 %, mens den på P3 er steget fra 30 % til 33 % og på P4 er steget fra 48 til 49 %. Der er således bredt tale om, at dansk musik fastholder sin andel, og resultaterne ligger indenfor DRs egne målsætninger. Der redegøres grundigt for DRs initiativer, arrangementer og formidling af dansk musik på andre platforme, hvilket er værdifuldt, men Nævnet savner opgørelsen af, hvor meget livemusik, der spilles i radioen, som tidligere indgik i redegørelsen. DR har efterfølgende oplyst, at arbejdet med at foretage opgørelsen er bortrationaliseret.

På TV skal omfanget af programmer om dansk musik øges, endda mærkbart. Nævnet bliver i første omgang fri for at tage stilling til, hvad en “mærkbar” øgning betyder, fordi DR beklageligvis må rapportere (Tabel 13) om et *fald* i sendetiden om dansk musik (førstegangsendelser) på over 10 %.

Nævnet fortolker kontrakten således, at den mærkbare øgning af dansk musik på tv skal finde sted fra starten, dvs. 2007, for derefter at holde sig på mindst dette mærkbart øgede niveau, og således ikke er et mål, der skal nås samlet i kontraktperioden. Efter Nævnets opfattelse har DR derfor ikke opfyldt kontrakten vedr. dansk musik på tv. DR bør sikre, at målet opfyldes allerede i 2008 og ikke, som antydnet, fra 2009, når det nye koncerthus er indviet.

Om DRs koncerter med andre orkestre

Kontrakten opregner detaljeret DRs ensembler, og DR er i kontrakten pålagt at anvende dem både i programaktiviteterne og i rollen som formidler. DR er klar over, at opgaven som kulturformidler på den klassiske musiks område er bredere end at bruge sine egne ensembler. I redegørelsen (s. 13) står f.eks. "P 2 dækkede i 2007 kulturlivet i hele Danmark ved at producere dele af kanalen hos DR Jylland og ved at optage og udsende koncerter fra hele landet."

Nævnet har modtaget en henvendelse fra en musiker i et af landsdelsorkestrene, som taler om "manglen på diversiteten, det bredspektrede perspektiv og alsidigheden, når det kommer til mængden af informationer og afspilninger, der i sendefloden skal genspejle det landsdækkende kulturelle liv/incitament for bl.a. den klassiske musiks vedkommende".

Foranlediget af henvendelsen, men i en bredere interesse, har Nævnet bedt DR oplyse nærmere om koncerter med andre end DRs egne ensembler og deres geografiske fordeling. DR erklærer sig i svaret indledningsvis enig i, at "vores opgave med at producere og formidle dansk klassisk musik ikke er fyldestgørende ved DRs egen koncertvirksomhed alene".

DR oplyser, at man i 2007 producerede i alt 217 klassiske koncerter med andre ensembler end DRs egne, som alle er sendt på P 2 og DR Klassisk (DAB og netradio). 110 af koncerterne foregik udenfor København, heraf 65 i Jylland. Heri indgår 30 koncerter med de fem landsdelsorkestre (seks koncerter i gennemsnit) i 2007, fire med Det Kongelige Kapel, syv med Concerto Copenhagen og fem med Tivolis Symfoniorkester, m.v.

Med hensyn til informationer om andre ensemblers koncerter oplyser DR, at man "lægger vægt på løbende at fremhæve andre attraktive koncerter fra ind- og udland i vores programinformation (spots, pressemeddelelser

m.v.)” og nævner herefter fra 2008 11 eksempler på omtaler af andre ensembler (bl.a. det orkester, klageren spiller i).

Endelig henviser DR til, at Nævnet i sin afgørelse af 8.12.2005 har slået fast, at DR har ret til at lave særlig omtale og markedsføring af arrangementer, der omhandler DRs egne ensembler.

Nævnet ser problemstillingen og DRs oplysninger i lyset af kontraktens indledende public service-formål om at spejle Danmark:

”DR skal tilbyde en bred samfundsmæssig dækning af Danmark og således afspejle den mangfoldighed af kultur, livsopfattelse og levevilkår, der er i de forskellige dele af landet.”

Nævnet opfatter denne generelle målsætning sådan, at DR indenfor f.eks. den levende klassiske musiks område har til opgave også at dække andre ensembler end sine egne og at have en vis geografisk spredning også i denne aktivitet. Nævnet er tilfreds med, at DR er enig i denne opfattelse. Nævnet har i øvrigt ikke bemærkninger til DRs besvarelse.

5.1.6 Dansk kultur (Krav 5)

Den nye kontrakt indfører et krav om dækningen af dansk kultur:

”DR skal mærkbart øge omfanget af sin dækning af dansk kultur på radio, herunder DAB, og tv, herunder f.eks. litteratur, film, teater, opera mv.”

DR redegør (s. 26) for, at kultur både dækkes i specialprogrammer som radioens ’Kulturnyt’ eller fjernsynets ’Smagsdommerne’ og i bredere nyheds- eller aktualitetsprogrammer som P 1 Morgen eller fjernsynets ’Aftenshowet’, og der remses en længere række kunstnere op, som er portrætteret af DR blot i oktober 2007.

Nævnet anerkender, at dækningen af dansk kultur finder sted på denne brede måde, og at det i praksis ikke er muligt at måle denne del statistisk. Men på tv kan sendetiden til kulturprogrammer måles efter den definition, DR foreslår². Iflg. denne definition sendte DR TV 152 førstegangstimer om

² Indhold: kultur (bl.a. kulturhistorie), litteratur, medier (bl.a. film og teater), ballet samt kunst og arkitektur. Dansk produktion, førstegangsendt.

kultur i 2007, mens tallet var 117 timer i 2006. Nævnet kan yderligere belyse, hvilke programmer der er tale om i de to år (idet nævnet finder 120 timer i 2006):

Dansk kultur på DR TV 2006 og 2007

Timer	2006	2007
Smagsdommerne	23	23
Troldspejlet	15	15
Tidsmaskinen	10	20
11. time	-	45
Andre kulturprogrammer	72	49
I alt	120	152

Kilde: Mediesekretariatets analyse af TV-Meter

DR anser forøgelsen (35 timer eller 30 %) for at være mærkbar. Nævnet er enig i denne vurdering. Forøgelsen sker særligt ved indførelsen af 11. time på DR 2 (45 timer), udvidelse af Tidsmaskinen (med 10 timer) og samtidigt en vis indskrænkning af andre kulturprogrammer (fra 72 til 49 timer).

I Radioen (s. 27) er også sket en forøgelse af kulturstoffet på FM kanalerne P 1 og P 4 (med 43 timer eller 22 %). DR gør opmærksom på, at kulturan delen på P 2 allerede er meget høj og ikke kan ændres på grund af den særlige tilladelse. Nævnet er enig heri, men anser det heller ikke for nødvendigt at ændre P 2 tilladelsen, når der netop er plads til at styrke kultur dækningen på de andre kanaler.

DAB nævnes særskilt i kontaktens krav. DR beklager derfor også at man har nedlagt DAB kanalerne 'DR Litteratur' og 'DR P 2+'. 'DR Litteratur' blev lukket, idet "DR stod uden indhold til kanalen, efter at Dansk Forfatterfor ening opsagde aftalen om litteraturoplæsning" og afsnittet slutter: "Hvor vidt det vil være muligt at åbne nye kulturtilbud på DAB afhænger bl.a. af, hvor mange DAB kanaler DR fremover vil råde over".

Nævnet skal hertil bemærke, at det er DRs opgave at prioritere sine midler, herunder aftaler med forfatterne eller sendekapaciteten på DAB, men at gøre det med henblik på at opfylde public service kontrakten, særligt på de punkter, hvor den er specifik og målbar. "Hvis det ikke har været muligt at opfylde en forpligtelse, skal der redegøres for baggrunden herfor, og for hvordan forpligtelsen fremover kan opfyldes." Denne (nye) formulering i kontrakten viser, at DR ikke skal gøre opfyldelsen afhængig af forskellige

ydre faktorer. Nævnet udtaler derfor, at DR ikke kan forsvare en manglende kontraktopfyldelse med henvisning til forhandlingsvanskeligheder.

5.1.7 Flere mindre idrætsgrene (Krav 6)

Den nye kontrakt indfører et krav om dækning af mindre idrætsgrene:

”DR skal på radio og tv foretage en mærkbar øgning af dækningen af mindre idrætsgrene i Danmark. Til mindre idrætsgrene betragtes alle discipliner, der ikke er enten fodbold, håndbold eller cykling.”

Ligesom med kulturdækningen foregår sportsdækningen spredt i mange programtyper, resultaterne i nyhedsprogrammer, sportspersoner er gæster i fladeprogrammer, og de enkelte sportsgrene dækkes i blandede sportsprogrammer, så igen er det vanskeligt at få dækkende statistik. DR redegør og opremser mange indslag om sportsgrene (herunder banecykling, men iflg. kontrakten ikke regnes cykling ikke som mindre sportsgren), men DR opgiver at lave en programstatistik.

Nævnet er af den opfattelse, at det er muligt ud fra TV-Meteret at opstille en statistik over sportsprogrammer i DRTV. For det samlede overblik skyldes også de tre brede sportsgrene (Fodbold, Håndbold, Cykling) og de blandede sportsprogrammer, mens dækningen i nyheder eller sportsnyheder ikke indgår:

Sportsprogrammer (transmissioner) i DR TV. Fordelt på idrætsgrene 2006 og 2007

Minutter pr. år	2006	2007
Fodbold (VM i 2006)	6728	758
Håndbold (EM 2006)	6019	3536
Cykling	684	930
Tre brede sportsgrene i alt	13431	5224
Blandet sport (inkl. Søndagssporten begge år)	1718	1339
Atletik (VM udendørs 2007)	5631	7134
Bordtennis	38	114
Gymnastik (Landsstævne 2006)	1494	0
Hestesport	213	194
Motorsport	239	0
Rugby	74	0
Sejlsport	57	58
Skisport	104	85
Speedway	2010	2124
Volleyball	24	0
Tennis	0	264
Mindre sportsgrene i alt	9884	9973
Sport i alt (svarer til Tabel 3A+3B)	25033	16536

Kilde: Mediesekretariatets analyse af TV Meterdata (Indhold emne/4, med supplement fra titlerne)

Det fremgår af tabellen, at den samlede sendetid til sport især afhænger af store begivenheder som VM i Fodbold og EM i Håndbold, begge i 2006. Derimod er den samlede sendetid til transmissioner af mindre sportsgrene næsten den samme i 2007 (166 timer) som i 2006 (165 timer). Der er i hvert fald ikke tale om "en mærkbar øgning". Med hensyn til forklaringen om, at de mindre idrætsgrene dækkes særligt i de blandede sportsprogrammer, viser tabellen, at det ikke kan have den store, kvantitative betydning, idet de blandede sportsprogrammer i 2007 kun udgør 1339 minutter (22 timer) på et år, og Søndagssporten indeholder som bekendt andet end små idrætsgrene.

Desuden bemærkes, at Atletik er den største sportsgren overhovedet i 2007, i 2006 kun overgået af de to VM- eller EM-støttede boldspil. I "nor-

malåret" 2006 udgjorde atletikken 57 % af de mindre sportsgrenes sendetid, i VM-året 2007 var det 72 %. Atletikken, der efter sin natur indebærer lange sendetider, er på den måde en slags gøgeunge blandt de mindre sportsgrene på DR TV.

Nævnet finder på denne baggrund ikke, at DRs redegørelse vedr. dækningen af de mindre sportsgrene er fyldestgørende og konkluderer, at DR ikke har levet op til kontraktens nye mål om – på TV - at foretage en mærkbar øgning af dækningen af mindre idrætsgrene i Danmark.

Radioens redegørelse er heller ikke opgjort kvantitativt, men virker mere overbevisende, fordi der er så lange sendetider i P 3-sporten, hvor det er relativt let at ændre profilen af gæster og emner, som det er beskrevet.

5.1.8 Omfanget af programmer til børn og unge (Krav 10)

"DR skal i kontraktperioden styrke sin virksomhed i forhold til børn og unge ved at udsende programmer og stille nye tjenester til rådighed på de eksisterende radio- og tv-kanaler samt øvrige relevante medieplatforme. DR skal tilbyde tv-programmer og informationstjenester af høj kvalitet til børn og unge, og der skal lægges vægt på dansksproget indhold.

DR skal øge sin indsats overfor børn på tv og radio. På radio skal DR fastholde det tidsmæssige omfang i 2004 af førstegangsudsendte børneprogrammer på FM-radio og øge det tidsmæssige omfang af børneprogrammer på DAB.

DR skal fastholde det gennemsnitlige tidsmæssige omfang af tv- og radio-programmer til unge de seneste 4 år og styrke sine nettilbud til de unge."

Redegørelsen for indsatsen overfor børn og unge indledes med at tale om, hvor vigtigt det er at opbygge universer og fællesskaber for børnene og for de unge, og at det i høj grad sker på tværs af platformene med både net, mobil og DAB foruden TV og FM-radio. Det er uden tvivl rigtigt, at det er den kreative kvalitet af denne virksomhed, der er mest afgørende for, om DR lever op til dette vigtige områdes forpligtelser. Nævnet lægger i den forbindelse mærke til, at de mange initiativer fra 'Børnepartiet' over 'Junior MGP' til rollespillet 'Barda' forekommer velgennemtænkte og begrundede i børnenes og de unges situation.

De konkrete mål om sendetidens omfang på radio og tv kan i den sammenhæng risikere at virke mindre relevante, men sikrer dog fortsat rammerne for kvalitetstilbud til børn og unge, og som der står om de unges mediebrug (s. 32) "også radio og tv er fortsat i høj kurs".

Målet om at øge indsatsen på TV for børnene er tydeligt nået da 'Morgenhår' afløste nyhedsfladen på DR 1. Sendetiden er øget markant (Tabel 17 A).

Målet om at fastholde de unges sendetid på TV kniber det lidt at opfylde (Tabel 17 B). Selv når genudsendelserne regnes med, ligger DR TV lidt under målet (519 timer imod 528), men det er reelt mere kritisk, at førstegangsudsendelserne af ungdoms-tv er faldet fra 242 timer i 2006 til 149 timer i 2007.

På radioen opfylder DR kravene til børnenes sendetid (Tabel 18 A), herunder den daglige times børneprogram på FM og et øget udbud på DAB i forhold til 2004. For de unge skal sendetiden fastholdes, hvilket er rigeligt opfyldt (Tabel 18 B).

Nævnet konstaterer således, at DR opfylder sine sendetidsforpligtelser overfor børn og unge i radio og tv, hvor der dog skal holdes øje med, at ungdoms-tv ikke går tilbage.

Beskyttelse af børnene

Mens Nævnet finder grund til at anerkende DRs indsats med programmer og tjenester overfor børn og unge, er det fortsat problematisk med overholdelsen af de regler, der gælder for beskyttelsen af børnene på den generelle sendeflade i fjernsynet.

Nævnet anmodede sidste år DR om fortsat at redegøre for, hvordan DR løfter ansvaret for ikke at sende programmer, der kan skade børns fysiske, psykiske eller moralske udvikling, på tider hvor børn normalt ser fjernsyn – uanset om programmerne ledsages af advarsler. DR redegør (s. 33) for sine redaktionelle principper, og bemærker at forældrene advares på forskellig vis. Den kraftigste advarsel er et "Uegnet for børn"-signal.

Nævnet må igen henvise til, at advarsler ifølge kontraktens pkt. 3 ikke fritager DR for forpligtelsen til ikke at sende programmer, som kan skade

mindreårige, på tidspunkter hvor børn normalt ser tv. Nævnet er derfor af den opfattelse, at hver gang "Uegnet for børn"-advarselen anvendes inden kl. 21, har DR lagt sit ansvar fra sig og overladt det alene til forældrene. Nævnet anmoder DR om at oplyse, hvor mange gange i 2007 advarselen "uegnet for børn" har været anvendt inden kl. 21.

Nævnets sekretariat har modtaget henvendelser fra seere, som har bemærket, DR ikke har taget hensyn til at beskytte børnene ved placeringen af udsendelser, og efter klage til DR har modtaget svar, der ikke kan siges at bekræfte, at DR erkender sit ansvar i forhold til dette spørgsmål. En far klager f.eks. over, at hans 5 årige datter så en dokumentar på DR 2 kl. 17:30 om holocaust, hvor en SS officer henrettede jøder, og han fik dette svar fra DR:

"Det er selvfølgelig meget beklageligt at din datter blev forskrækket over filmen på DR2. Men DR2 er ikke en børnekanal og vi sender programmer til et helt andet publikum.

I dag findes der rigtigt mange kanaler og derfor er det endnu mere vigtigt at sikre, at børnene er på den rigtige kanal på det rigtige tidspunkt. Og det er her at forældrene må træde til og sikre at børnene får tændt for det rette program og den rette kanal.

Du er velkommen til at kontakte mig for yderlige spørgsmål eller kontakte Jacob Mollerup, som er Lytternes og seernes redaktør.

Med venlig hilsen

[Navnet på en medarbejder i Chefredaktionen]"

I sådanne sager orienterer Mediesekretariatet seeren om, at ansvaret for at overholde reglerne i Public Service kontrakten om børnebeskyttelse påhviler DRs Bestyrelse, og at Radio- og tv-nævnet alene kan kommentere DR's redegørelse for, hvordan stationen sikrer sig, at de konkrete program-redaktionelle skøn inddrages i forhold til disse regler.

Nævnet beklager, at DR fortsat ikke synes at have gennemført en konsekvent styring af børnebeskyttelsen. Desuden bemærker Nævnet, at Lytternes og seernes redaktør iflg. redegørelsen (s. 51) har "hensynet til børn i programlægningen" på sin top 20 over de almindeligste klager. Selvom re-

daktøren er kritisk i sin rapport for 2. halvår 2007, peger også han kun på bedre programinformation til forældrene som konsekvens af kritikken.

5.1.9 Undervisning (Krav 12)

Kontraktens mål for undervisning er en uændret videreførelse fra den tidligere kontrakt:

“DR skal sende undervisningsprogrammer og -tjenester. Der skal lægges særlig vægt på at motivere til videreuddannelse som supplement til folkeskolen og folkeoplysningen og på at fokusere på tidens aktuelle folkeoplysningstemaer. DR skal særligt være opmærksom på at anvende alle teknologiske platforme, herunder internettet, ved undervisningsprogrammer og -tjenester.”

Skønt der ikke er fastsat noget sendetidsmål, skal DR rapportere omfanget af indsatsen på undervisningsområdet. Af tabel 19 fremgår, at sendetiden på DR TV (førstegangsendelser) til undervisning er forøget fra 58 timer i 2006 til 64 timer i 2007. Med genudsendelser flere gange på begge kanaler er den samlede sendetid øget fra 290 timer til 313 timer. Temaerne har bl.a. været integration og jobsøgning, hvilket må siges at være gode eksempler på “tidens aktuelle folkeoplysningstemaer”.

Nævnet tager til efterretning, at DR åbenbart finder det nødvendigt at opretholde eller udvide sendetiden til undervisning for at kunne realisere de kvalitative mål, der er formuleret i kontrakten.

Indsatsen på dr.dk/undervisning har i vidt omfang ligget i fortsættelse af tv-programmernes temaer som egentlige kampagner. DR har også udvidet indholdet på de særlige betalingsites til skoler og gymnasier.

5.1.10 Omfanget af den regionale radioprogramvirksomhed (krav 14)

“DR skal på nærmere programsatte tidspunkter drive regional radioprogramvirksomhed.”

Det er således op til DR selv at bestemme f.eks. antallet af regionale redaktioner og deres sendetid. Som en opfølgning på kommunalreformen har DR nu indrettet 11 regionale redaktioner med egne udsendelser.

Distrikternes bidrager i høj grad til landsprogrammerne, i 2007 med 6.183 timer (Tabel 21). Da Distrikternes egne udsendelser ikke er oplyst, har Nævnet bedt om og fået dette supplement:

"P4, DRs regionale radiostation, sender døgnet rundt en kombination af regionalt producerede landsprogrammer og regionale udsendelser.

Morgen: P4 sender regionalt hverdage fra 06:07 - 10:00, kun afbrudt af de landsdækkende Radioavisen. I weekenden sender den regionale morgen klokken 07:10 - 10:00.

Middag: Klokken 12:30 sendes regionale nyheder.

Eftermiddag: Mandag til torsdag sendes den regionale eftermiddagsflade fra 15:03 - 18:00, kun afbrudt af Radioavisen og Sport. Fredage sendes landsprogrammer i tidsrummet 15:03 - 18:00, afbrudt af regionale nyhedsudsendelser på halve timer."

Nævnet har ingen bemærkninger til redegørelsen om Regionalradioerne

5.1.11 Tekstning og tegnsprogstolkning (Krav 11)

Kontrakten beskriver detaljeret, hvordan DR skal betjene de handicappede:

"DR vil i kontraktperioden med brug af talegenkendelsesteknologi, tekstning, synstolkning og tegnsprogstolkning samt evt. andre nye teknologier styrke indsatsen for de handicappedes adgang til public service-tilbuddene.

I kontraktperioden skal der gennemføres forsøg med synstolkning. Pr. 1. januar 2009 skal DR på baggrund af de på dette tidspunkt foretagne forsøg fremkomme med forslag til et måltal for synstolkning af DRs udsendelser ved udgangen af kontraktperioden.

Mindst en nyhedsudsendelse om aftenen på hverdage skal være fuldt ud tekstet. Ved folketingsvalg skal alle parti-præsentationsprogrammer, parti-lederrunder og selve valgaftenen være fuldt tekstede (inklusive liveudsendelser). Disse programmer skal endvidere tegnsprogstolkes. DR vil endvidere tilbyde flere programmer, der serviceres med brug af talegenkendelsesteknologi.

Det samlede antal tekstede timer skal således stige i kontraktperioden, herunder antallet af førstegangsendte, tekstede timer. Pr. 1. januar 2009 skal DR på baggrund af sine erfaringer med brug af talegenkendelsesteknologi fremkomme med forslag til et måltal for stigningen af det samlede antal tekstede timer ved udgangen af kontraktperioden. Inden 2012 skal alle udsendelser være tekstede.

DR vil på tv primært fortsat styrke sin indsats på det digitale sendenet. DR skal for den digitale udsendelse af DR1 og DR2 tilbyde tegnsprogstolkning af mindst 2 af de ordinære nyhedsudsendelser på DR1 og/eller DR 2 i tidsrummet 17-24, jf. de i afsnit 10 omtalte forpligtelser i relation til den digitale programvirksomhed m.v. DR skal øge sin tegnsprogstolkning i løbet af kontraktperioden i forhold til niveauet i 2006.

Det forudsættes, at nyhedsudsendelser på tegnsprog på det analoge sendenet i 2007 opretholdes på samme niveau, som i 2006. I løbet af 2007 skal det undersøges, hvor mange brugere, der benytter sig af disse nyhedsudsendelser. Når resultatet af denne undersøgelse foreligger, skal der tages stilling til om, herunder eventuelt i hvilket omfang, denne virksomhed skal videreføres i den resterende del af kontraktperioden.

Endelig skal DR tilstræbe, at transmissioner af begivenheder af stor samfundsmæssig interesse så vidt mulig tekstes eller tegnsprogstolkes."

Tekstningen for hørehæmmede nåede i 2007 op på 3.453 timer, heraf 1151 timers førstegangsendelser, begge tal er som krævet øget siden 2006, og efter DRs vurdering omfatter denne tekstningsform nu alle praktisk mulige og relevante udsendelser, når der ses bort fra (næsten) direkte udsendelser og børne/ungdomsprogrammer. Kontrakten kræver dog, at alle udsendelser skal være tekstede inden 2012, og DR skal 1.1.2009 fremkomme med en handlingsplan, hvor andre teknikker (Tale-Til-Tekst) tages bredt i brug.

Tegnsprogstolkede programmer fortsatte i 2007 på analogt tv med 114 timer ('Nyheder på Tegnsprog'). DR rapporterer imidlertid intet om den undersøgelse, kontrakten bestemmer, skal foretages af brugen heraf i 2007. DR har senere oplyst, at undersøgelsen af de døve har måttet udsættes p.gr.af problemer med databeskyttelsen, men at den forventes gennemført i 2008.

På digitalt tv, som gør samtidig transmission af tegnsprogstolken mulig, tolkes Deadline 17:00 og TV Avisen 18:30. Folketingsvalget i november 2007 var det første valg, der blev tegnsprogstolket, og det gik fint – dog kunne første partilederdebat ikke nås.

Der skal ske en stigning i tegnsprogstolkningen i forhold til niveauet i 2006, og det mener DR er sket, idet timetallet var 199 i 2006 og 272 i 2007.

Nævnet gør i den forbindelse opmærksom på, at de digitale tv-udsendelser og dermed tegnsprogstolkningen først begyndte 1. april 2006. Når der tages højde for det, er niveauet uændret og ikke stigende i 2007. DR bør klart vise, hvordan man vil øge omfanget af tegnsprogstolkningen på DTT.

Udviklingsarbejdet omfatter, som krævet, synstolkning, så blinde kan følge handlingen i et tv-program, og DR har desuden taget initiativ til et tværnationalt konsortium, der skal styrke høre- og synshandicappedes adgang til det digitale tv.

Nævnet vurderer, at DR gør et stort arbejde for at realisere målene for handicappedes adgang til at bruge tv. Alligevel savnes en klargøring af fremtiden for det analoge 'Nyheder på tegnsprog' og for udvidelsen af den digitale tegnsprogstolkning.

5.1.12 On-line virksomhed (Krav 16)

"DR skal drive internetaktiviteter med indhold og tjenester, der bruger internettets formidlingsformer og som bidrager til DRs public service-formål. DR skal hurtigst muligt i kontraktperioden i lyset af de teknologiske muligheder anvende åbne standarder med henblik på generel tilgængelighed for alle brugere til DRs on-line-virksomhed.

DRs internetsted skal bl.a. indeholde nyheder, programrelateret information, indhold til børn og unge, uddannelses tilbud, seerservice, debatfora, communities og anden brugerinddragelse samt produktioner med billede, lyd og tekst. DR skal stille dette indhold til rådighed streamet og til download til modtagelse på stationære eller mobile platforme.

Dette public service internetsted skal holdes adskilt fra DRs eventuelle anden internetvirksomhed, som drives på kommercielle vilkår, dvs. uden anvendelse af licensmidler.”

Beskrivelsen af DRs on-line virksomhed findes s. 38-39 under overskriften ”Få mere ud af DR på dr.dk og nye medier” foruden i de tidligere nævnte afsnit om programmer og tjenester for børn samt indsatsen på undervisningsområdet. Det høje antal brugere – 904.000 brugere om ugen – forklares med, at dr.dk er lige så mangfoldig i sin samlede vifte af tilbud som det analoge DR. Blandt årets nyheder fremhæves dr.dk.tv, som bl.a. blev brugt af mange til at se DR 2 Julekalenderen ’Yallahrup Færgedy’, og at podcasting for alvor slog igennem.

Mobil telefonens sms’er er blevet en ny returvej fra lyttere, seere og brugere til DR. Det fremgår af redegørelsen (s. 39) at sms har afløst fastnettelefonen, når der skal afgives stemme ved store underholdningsshow.

Nævnet finder, at afsnittene om DRs on-line virksomhed generelt er gode, idet der foruden taloplysninger om bl.a. brugerstatistik angives eksempler, forklaringer og kommentarer, der giver læseren et overordnet indtryk af DRs indsats på dette område.

SMS afstemninger

Med hensyn til brugen af SMS ved afstemninger førte det succesrige show X-Factor til en offentlig interesse omkring DRs overtaksering af sms, når man afgav stemme. Public service kontrakten bestemmer i pkt. 16, at DR ikke kan kræve brugerbetaling for public service-ydelser, men forbuddet gælder ikke for distributionsomkostninger i forbindelse med levering af ydelser, der sker efter udtrykkelig anmodning fra brugerne. Nævnet opfatter en SMS interaktion som en sådan ydelse, som der derfor kan kræves betaling for, men kun til distributionsomkostningen.

På den baggrund modtog Radio- og tv-nævnet 29.4.2008 en fortrolig redegørelse for økonomien i sms-afstemningerne dækkende 2006 og 2007 samt en del af 2008. Redegørelsen viser for det første, at af overtakseringen på 1 krone går langt størstedelen til at betale teleselskaberne for at garantere hurtig ekspedition af SMSen (”ekspresbrev” i stedet for ”økonomibrev”), for det andet, at DR ikke på forhånd kan kende antallet af SMS til den enkelte udsendelse og derved beregne en lavere pris for SMS til ud-

sendelser med mange SMSere, og endelig for det tredje, at den samlede indtægt for DR på årsbasis for SMSere til afstemninger ikke overstiger de interne og eksterne omkostninger ved SMS operationen.

Nævnet finder på denne baggrund ingen grund til at kritisere DR for brugen af SMS. Nævnet noterer samtidigt, at DR iflg. public service redegørelsen (s. 39) deltager i arbejde med at finde et for brugerne billigere alternativ end SMS, når de ønsker interaktion med programmerne.

5.1.13 Engagement i dansk filmproduktion og udlægning (krav 7 og 8)

Ifølge den nye kontrakt skal DRs engagement i dansk filmproduktion udgøre gennemsnitligt mindst 77 mio. kr. om året i aftaleperioden, hvoraf gennemsnitligt mindst 58 mio. kr. skal anvendes på spillefilm, mindst 11,6 mio. kr. på kort- og dokumentarfilm og mindst 7,3 mio. kr. på talentudvikling.

Det fremgår af redegørelsen, s. 40, at DR i 2007 til spillefilm og kort- og dokumentarfilm anvendte henholdsvis 40,9 mio. kr. og 4,5 mio. kr. samt ydede 7,3 mio. kr. til talentudviklingsordningen. I alt er således brugt 52,7 mio. kr.

Nævnet har af DR fået oplyst, at de 4,5 mio. kr. til kort- og dokumentarfilm er anvendt til følgende film:

The Secret war (it used to be a great flag)
Dan Turell / Så kort og mærkeligt livet er"
Olafur Eliason tillægsaftale
Purity beats every thing
Den bevægede jord
Bloody cartoons
Fra Thailand til Thy
Terrorismens historie
Final Image
Young Freud in Gaza
Italy year zero
Dagbog fra Midten
Lele

De støttede kort- og dokumentarfilm skal iflg. kontraktens bilag 3 være sådanne "som normalt også vil modtage støtte fra Det Danske Filminstitut",

og DRs andel af hver film må højest udgøre 50 % af finansieringen. På Nævnets forespørgsel har DFI bekræftet, at DFI har støttet alle de nævnte titler, og at DRs andel ikke er over 50 % i nogen af dem.

Nævnet bemærker – ligesom DR selv er opmærksom på – at den samlede filmstøtte på 52,7 mio. kr. er betydeligt under det nødvendige årlige gennemsnit på 77 mio. kr. for at nå det samlede beløb i løbet af de fire år på 308 mio. kr. Nævnet opfordrer til, at "manglen" ikke skubbes fremad i flere år, fordi det erfaringsmæssigt medfører en risiko for, at der hen imod kontraktens slutning i så fald skal bruges flere penge hurtigt, end projekterne gør rimeligt.

Udlægningen af tv-, radio- og multimedieproduktion i 2007 er med 189 mio. kr. til gengæld betydeligt over kontraktens krav på ca. 120 mio. kr.

Nævnet har ingen bemærkninger hertil.

5.1.14 Andel af europæiske og uafhængige producenters programmer (Krav 9)

DR TV sender 79 % europæiske programmer, og af dem er 14 % fra uafhængige producenter, og dermed lever man op til EU-kravene om hhv. 50 % og 10 %.

Nævnet har ingen bemærkninger hertil, idet det antages, at beregningen er sket på basis af de programmer, der ikke er nyheder, sportsbegivenheder, konkurrencer eller Tekst-TV.

5.1.15 Værditest (Krav 17)

Værditesten er et nyt instrument til at vurdere, om nye tjenester fra DR ligger indenfor public service kontraktens formål, hvis tjenesten ikke er nævnt i kontrakten.

DR skal selv vurdere, om der er brug for at foretage værditest, dernæst foretage testen og endelig forelægge den til udtalelse for Radio- og tv-nævnet.

Det er korrekt, som det fremgår af redegørelsen (s. 41), at Nævnet afviste at kommentere en værditest af udvidelsen af skole-tjenesten til nordtyske

skoler, fordi den lå i forlængelse af eksisterende tjeneste og havde et beskedent omfang. Der er således endnu ikke gennemført en værditest.

Nævnet skal i øvrigt bemærke, at det ikke er Nævnets opgave at holde øje med, om DR iværksætter værditests overfor nye initiativer, hvor det måtte være påkrævet. DR nævner selv i redegørelsen, at der kan være forskellige opfattelser af, hvornår en "ny" tjeneste er ny. Nævnet udviser forståelse for, det kan være svært at identificere tjenester, der ikke allerede er omfattet af formuleringen (se 5.1.12 ovenfor): "DR skal drive internetaktiviteter med indhold og tjenester, der bruger internettets formidlingsformer og som bidrager til DRs public service-formål."

5.1.16 Hvordan disse programudbud er blevet brugt af seere og lyttere (Krav 15)

Kontrakten specificerer nu, hvordan danskernes brug af DR skal rapporteres: "Publikum skal oplyses som gennemsnitlig ugentlig dækning i forskellige befolkningsgrupper, primært efter alder, for henholdsvis DRs tv-kanaler, radiokanaler og www.dr.dk".

I 2007 så 78 % af danskerne (fra 3 år) DR TV på en uge (Tabel 23 A), hvilket er 3,1 pct.points lavere end i 2006. DR henviser til den øgede konkurrence fra andre kanaler, og markedsandelen er da også faldet fra 32,5 % til 31 %. Det fremgår dog af tallene, at andelen af danskerne som ser tv på en uge uden at se DR TV kun er steget fra 9,8 % til 11,3 %, eller med 1,5 pct.points. Det betyder, at halvdelen af faldet i DR-dækningen skyldes, at færre danskere så tv i 2007 end året før.

Nævnet bemærker, at DR TV således kan stå overfor to selvstændige problemer, nemlig hvis tv-mediet som sådan taber sit tag i danskerne, og hvis DR har sværere ved at holde på seerne. Allerede sidste år påpegede Nævnet, at tallene tyder på, "at DRs to kanaler ikke på sigt er tilstrækkelige til at fastholde kontakten med hele befolkningen. Det er derfor vigtigt, at DR har fået mulighed for at etablere en børne/historiekanal, ligesom aftalen om DTT, hvor DR får rådighed over endnu en multipleks vil kunne medvirke til at hindre en fortsat stigning i manko-tallet under forudsætning af, at DR også økonomisk har mulighed for at tilbyde flere kanaler til seerne." Tallene for 2007 understreger dette.

Med hensyn til danskernes brug af DRs radioprogrammer, fremgår det af tabel 24A, at der også her er sket et fald i ugentlig befolkningsdækning (fra 13 år) fra 83 % til 80 % og i markedsandel fra 71 % til 69 %. Imidlertid er radiolytningen som helhed gået mere tilbage (med fire pct.points), så DR's tab på tre pct.points er ikke udtryk for at man taber kontakt til lyttere, der kun hører andre stationer.

Målingen af internetbrugen i Danmark er blevet udviklet i 2007, hvorfor man ikke kan sammenligne med året før. Nu kan det oplyses, at 18 % af danskerne (fra 7 år) bruger dr.dk på en uge. Internettet ligger således endnu langt efter TV og radio i henseende til at nå "hele befolkningen". Men dr.dk er den danske website, som bruges af flest danskere.

Dækningen i aldersgrupper vises her for alle tre medier:

ugentlig dækning (pct.)	DR TV	DR Radio	Dr.dk
Hele befolkningen	78	80	18
Børn	70	??	7
12-20 år	54	61	30
21-40 år	75	73	24
41-60 år	84	86	18
61+ år	92	90	8

Note: Sammenstillet ud fra Tabel 23 B, 24 B og 25 B

Desværre kommer dækningstallene fra hver sine undersøgelser, så DRs samlede netto-dækning på tværs af medierne kendes ikke. Den ville give svaret på, hvor mange danskere, der bruger mindst et af DR's medietilbud på en uge. Der er klare sammenhænge mellem publikums alder og deres brug af de tre medier. DR TV bruges oftere, jo ældre man er, og i den forbindelse er det bemærkelsesværdigt, at dækningen i 2007 er faldet *mest* blandt de yngre aldersgrupper, herunder børnene (Tabel 23 B). Også Radios ugentlige dækning stiger med alderen, faldet i løbet af 2007 er dog ikke så entydigt aldersbetinget som for TV (Tabel 24 B). På baggrund af, at både DR TV og DR Radio har bedre kontakt med de ældre, lægger Nævnet vægt på, at DR.dk særligt er de unges medie, og dermed et vigtigt middel til at opfylde public service kontraktens indledende mål omkring *hele* befolkningen:

"DR er forpligtet over for hele befolkningen til via fjernsyn, radio og internet eller lignende at sikre et bredt udbud af programmer og tjenester om-

fattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst, og underholdning.”

5.1.17 Hvordan publikum har vurderet programmerne (Krav 15)

Kontrakten fordrer, at DR rapporterer ”hvordan publikum har vurderet programmerne”, men metoden er ikke fastlagt.

I redegørelsen for 2006 annoncerede DR, at man ville gå bort fra at anvende den traditionelle vurderingsskala i TV Meteret. Den nye undersøgelse introduceres (s. 45): ”På tv har DR udviklet en kvalitetsundersøgelse med det formål at afdække den danske befolkning opfattelse af programkvaliteten på DRs kanaler og en række andre tv-kanaler på det danske marked.”. Der rapporteres (i tabel 26) den ”andel af danskerne, der har vurderet DR TV som bedste indenfor programtypen”. Det er senere oplyst, at der er tale om en sammenlignende undersøgelse af seernes vurdering af i alt 19 tv-kanaler, som seerne har rangordnet indenfor hver programtype. Desværre fremgår det ikke, hvilke andre kanaler, der er sammenlignet med, eller hvilke programtyper, disse andre måtte være bedre til end DR. Resultaterne rapporteres for DR TV som en sammenlægning af DR 1’s og DR 2’s førstepladser.

Resultaterne viser bl.a., at DR TV vurderes bedst til kunst og kultur af 84 %, til danske serier af 76 %, til børneprogrammer af 68 %. Disse tre styrkeområder er næppe overraskende, eftersom DR TV klart har et større udbud af disse programtyper end f.eks. TV 2 eller andre kanaler. Den angivelige kvalitetsmåling er muligvis mere udtryk for, hvor godt seerne kender til det overordnede tv-udbud?

DR finder det ikke tilfredsstillende, at kun 43 % mener, DR TV er bedst til nyhedsprogrammer, ”hvorfor dette da også er et stort fokusområde for DRs indsats indenfor kvalitetsudvikling”. De 43 % er dog efter Nævnets opfattelse ikke overraskende, i betragtning af, at DR TV står for næsten samme andel (46 %) af TV-nyhedsforbruget målt i tid, mens TV 2 har de 54 %. Det kan med god sikkerhed formodes, at de der foretrækker at se nyheder på DR TV, mener at DR er bedst til nyheder.

Nævnet er ikke overbevist om, at den nye, sammenlignende kvalitetsundersøgelse siger noget interessant om seernes kvalitetsbedømmelse, f.eks.

af TV Avisen. Det står heller ikke klart, hvordan DR kan arbejde videre med kvalitetsudviklingen ud fra disse resultater.

Nævnet er fortsat af den opfattelse, at det ville have været nyttigt, om DR i redegørelsen havde illustreret anvendelsen af DR/Panelet med en eller flere cases, evt. som et bilag til redegørelsen.

For radios vedkommende fremhæves (s. 45), at "DR opnår flotte resultater, når der spørges til danskernes tilfredshed med det radioudbud, de får for licensen". Resultatet er, at 67 % er tilfredse imod 70 % i 2006, men – hvad ikke fremgår – det var 74 % i 2005. Så hvis disse lidt diffuse undersøgelser skal tages for pålydende, er der sket et betydeligt fald gennem to år i lytternes tilfredshed med radioen. Også i vurderingen af mangfoldigheden på kanalerne er det oplysende at tage 2005-resultaterne med i betragtning. P 3's fremgang i oplevet mangfoldighed er ganske vist af nyere dato, dvs. siden 2006, mens tilbagegangen for P 2's oplevede mangfoldighed går tilbage til 2005, hvor 48 % fandt P 2 var mangfoldig, det faldt til 41 % i 2006 og til senest 38 % i 2007.

DR opgør, hvilke danske og internationale priser DRs programmer har vundet i 2007. Nævnet finder fortsat at dette er en nyttig og relevant information, som på en god måde illustrerer, hvilke typer programmer DR kendes for i såvel Danmark som udlandet.

5.1.18 Dialog med befolkningen, herunder særligt lytter- og seerorganisationerne, og de organisatoriske rammer for denne dialog (Krav 18)

Dette punkt omtales fyldigt i redegørelsen s. 48-51. For så vidt angår henvendelser oplyses, at DRs særlige serviceorgan, Lytter & Seer Kontakten i 2007 modtog flere skeptiske henvendelser end normalt, især på grund af DRs spareplan og tekniske problemer.

De 11 dialogfora landet over og de to årlige møder med Samarbejdsforum for danske Lytter og Seerorganisationer beskrives.

Der er også omtalt klagesager og sager for Pressenævnet, der ligger på et konstant antal, idet tallet de seneste tre år har været 11. Nævnet udtalte dog kun kritik af DR i to sager i 2007, imod fem af sagerne i 2006.

Lytternes og Seernes Redaktør er siden 2007 ansat af DRs Bestyrelse. Hans opgave er at styrke DRs klagebehandling. Det oplyses, at lytter- og seerredaktøren i 2007 forelagde indstilling i 45 sager for generaldirektøren imod 22 sager i 2006. Generaldirektøren fulgte indstillingen i samtlige sager, hvilket indebar, at klageren fik helt eller delvist medhold i 15 af sagerne.

Ved slutningen af 2006 åbnede DR en særlig klagefunktion via dr.dk. Med 4.596 henvendelser, hvoraf over 1000 handlede om programetik det første år, må behovet for en sådan adgang siges at være bekræftet.

5.1.19 Fordeling af DRs ressourcer

Nævnet noterer med tilfredshed, at kravet om, at DR skal "overordnet redegøre for, hvilke ressourcer der er medgået til opfyldelsen af forpligtelserne" nu er nævnt i selve kontrakten og ikke kun i lovforslagets bemærkninger.

Redegørelsen viser først, at DRs strategiske mål om, at 80 % ressourcerne skal anvendes til program- og udsendelsesomkostninger næsten er nået (79,2 %).

Der er mange muligheder for at give en "overordnet redegørelse" i forhold til kontraktens forpligtelser. DR har valgt programkategorier eller -formål på tværs af medierne som nøgle til ressourcefordelingen³. Det har den fordel, at det oplyses, hvor meget DR bruger f.eks. på nyheder på tværs af alle medierne (18 %), og det stilles så i forhold til, at nyheder fylder 7 % af TV-sendetiden og 8 % af radiosendetiden. Nyheder er altså en relativt kostbar opgave at udføre. Men det er ikke belyst, hvad nyhedsforpligtelsen koster i hvert af medierne.

Et andet vigtigt eksempel er dramatik. Den danske dramatik koster 16 % af ressourcerne (og det er næsten alene til tv), og giver "kun" 4 % af sendetiden, dansk dramatik er således fire gange så dyr som den gennemsnitlige sendetime, og her er endda regnet al dansk dramatik med, også genudsendelser af gamle serier eller spillefilm. Omvendt koster den udenland-

³ At der teknisk er tale om "programformål" fremgår ved, at Kor og Orkester indgår med 10 % af ressourcerne, og det er vigtigt at få oplyst prisen på denne centrale forpligtelse. Men der findes ikke en programkategori "kor og orkester". Udsendelsesaktiviteten må overvejende findes indenfor musik og underholdning.

ske dramatik kun 4 % af ressourcerne, men leverer 30 % af sendetiden på tv, altså kun ca. et ottendedel af den gennemsnitlige timepris. Selv på dette kategori-niveau får vi altså en relativ prisforskel som 1:32 mellem udenlandsk indkøbt fiktion og dansk dramatik. Det er med til at vise, hvorfor public service er så nødvendig på et lille marked.

Nævnet finder således, at disse oplysninger har stor værdi til at skabe klarhed om, hvad forskellige forpligtelser "koster". På den anden side er det ikke alle områder, der dækkes af programkategorierne, f.eks. er børneprogrammer ikke en programkategori, tjenesterne for handicappede heller ikke.

6. Konklusion

Radio- og tv-nævnet finder samlet set på baggrund af sin gennemgang af DRs public service-redegørelse for 2007, at DR i 2007 opfylder public service-kontraktens krav, og at redegørelsen overordnet giver et tilfredsstillende billede af DRs programudbud og danskernes brug heraf i 2007.

Nævnet bemærker dog, at tre af de nye opgaver i kontrakten for 2007-2010, ikke er opfyldt:

1. Nyheder på fremmedsprog er slet ikke sat i gang
2. Dansk musik på TV er faldet, hvor der skulle være en mærkbar forøgelse, der efter Nævnets fortolkning gælder allerede fra 2007
3. Dækningen af mindre idrætsgrene er ikke forøget

Nævnet vil særligt holde øje med følgende områder, hvor opfyldelsen ikke er tydeligt på vej

4. Fremtiden for tegnsprogstolkningen bør klargøres, både analogt og digitalt.
5. Kultur og litteratur i radioen, herunder på DAB
6. Udviklingen for radiodrama
7. Investeringerne i danske film, som starter meget lavt i 2007

Endvidere overbeviser årets redegørelse fortsat ikke Nævnet om, at DR har en klar redaktionel kontrol med hvordan DR TV undgår at sende programmer, der kan være skadelige for børn, på tider hvor børn normalt ser tv. At

der efter flere års udvekslinger om børnebeskyttelsen mellem Nævnet og DR fortsat er klager, også til Lytternes og seernes redaktør, kunne tyde på, at DR ikke fortolker reglerne som Radio- og tv-nævnet gør.

Nævnet beder derfor DR oplyse, hvor mange gange advarslen "Uegnet for børn" er brugt før kl. 21:00 i 2007.

Nævnet stiller sig tvivlende overfor validiteten af den nye, sammenlignende undersøgelse af seernes oplevelse af programkvaliteten på TV. Undersøgelsen afspejler tilsyneladende i højere grad seernes viden om programudbuddet eller deres eget programvalg end deres kvalitetsvurdering af udsendelserne. Nævnet erkender samtidigt, at undersøgelser af kvalitet indenfor alle kulturområder er en metodisk udfordring, og Nævnet vil gerne drøfte emnet nærmere med DR.

For så vidt angår de talmæssige oplysninger i redegørelsen er disse uden bemærkninger revideret af Rigsrevisionen.

Christian Scherfig
nævnsformand